

Warszawa, 09 listopada 2020 r.

DLPC-IX.0513.1.2020

Pan
Roman Jacek Arseniuk
80-111 Gdańsk
ul. Ciasna 5 m.2
email: r.j.arseniuk@gmail.com

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana petycję z dnia 31 sierpnia 2020 r. dotyczącą niezgodności pomiędzy art. 35 pkt 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1500) (dalej: „ustawa o KRS”) dotyczącym obowiązku ujawnienia dla osób fizycznych nr PESEL, a § 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach z dnia 17 listopada 2014r. (Dz.U. z 2014r., poz. 1667 z późn. zm. dalej Rozporządzenia) dotyczącym zwolnienia z obowiązku wpisywania nr PESEL dla osób, które nie mają obowiązku jego posiadania, uprzejmie przedstawiam, co następuje.

Zgodzić się należy z podniesionymi w treści petycji zastrzeżeniami, iż brak obowiązku wpisywania numeru PESEL w przypadku cudzoziemców może utrudniać identyfikację takiej osoby i weryfikację prawdziwości zgłoszonych przez nią danych. Jednakże stwierdzenie autora petycji, że ujawnienie w Krajowym Rejestrze Sądowym jedynie imienia nazwiska cudzoziemca może powodować, iż w sytuacji popełnienia przez taką osobę przestępstwa, pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej nie będzie możliwe, co może narazić Skarb Państwa na miliardowe straty są zbyt daleko idące (w zakresie analizy przyczyn i zapobiegania przestępczości gospodarczej można por. przyjęty Uchwałą nr 181 Rady Ministrów z 6 października 2015r. Program przeciwdziałania i zwalczania przestępczości gospodarczej na lata 2015–2020”, stanowiącego załącznik do uchwały).

Należy także podzielić stanowisko autora petycji, że treść art. 35 ustawy o KRS wprowadza obowiązkowy wymóg ujawniania we wpisach w rejestrze sądowym numerów jednoznacznie identyfikujących osoby fizyczne, których dane wprowadzane są do rejestru. Zgodnie z brzmieniem art. 35 ust. 1 uKRS przy osobie fizycznej należy podać nazwisko, imiona oraz identyfikator nadany w systemie ewidencji ludności – nr PESEL.

Z komentowanego przepisu literalnie wynika zatem nieograniczony obowiązek podawania numeru PESEL osoby fizycznej, której dane są wpisywane do rejestru.

Natomiast wyjątek od tej zasady został wprowadzony na poziomie regulacji rozporządzenia. Zgodnie z treścią § 11 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach „w przypadku gdy osoba, której dane umieszcza się w rejestrze, nie ma obowiązku posiadania numeru PESEL, wymogi określone w art. 35 ustawy są zachowane poprzez podanie odpowiednio jej imienia i nazwiska”.

Uregulowanie to jednak nie koresponduje z art. 35 pkt 1 u KRS bowiem przepis ten nie zawiera sformułowania „o ile podmiot jest zobowiązany do jego posiadania” ani też nie przewiduje sytuacji w której osoba fizyczna nie posiada numeru PESEL. Rozporządzenie jako akt wykonawczy może regulować tylko te kwestie, które chociażby ogólnie uregulowane są w samej ustawie. Natomiast akt wykonawczy do ustawy nie może w sposób samoistny zmieniać ani modyfikować treści norm zawartych w aktach hierarchicznie wyższych. Zmiana albo modyfikacja treści norm zawartych w ustawie byłaby możliwa jedynie wówczas, gdy jest to wyraźnie wyrażone w przepisie upoważniającym. W świetle powyższego należałoby doprecyzować brzmienie art. 35 ust. 1 uKRS w sposób nie budzący wątpliwości co do zakresu obowiązkowych danych wpisywanych do rejestru dotyczących cudzoziemców nie posiadających numeru PESEL, mając na uwadze jednoznaczną identyfikację podmiotu wpisywanego do rejestru.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 24 września 2010r. o ewidencji ludności (Dz. U. 2019r., poz. 1397 j.t.), każdy cudzoziemiec zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może ubiegać się o nadanie numeru PESEL. Jedynie cudzoziemcy planujący krótkotrwale pobyty niewymagające meldunku (gdy pobyt na terenie RP nie przekracza 30 dni) wyłączeni są z tej regulacji. Jednocześnie wiele regulacji prawnych w przypadku braku obowiązku posiadania przez osobę fizyczną numeru PESEL, wprowadziło inne możliwości identyfikacji. Przykładowo w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018r.

o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i punkcie informacji dla przedsiębiorcy (Dz. U. z 2018r., poz. 674 z póź. Zm) , który stanowi, że wpisowo do CEIDG podlegają dane ewidencyjne tj. imię i nazwisko przedsiębiorcy, numer PESEL, o ile taki posiada, oraz data urodzenia, o ile nie posiada numeru PESEL.

Podkreślić przy tym należy, że sąd rejestrowy w zakresie swojej kognicji zgodnie z treścią art. 23 ust. 2 ustawy o KRS zobowiązany jest do badania czy dane wskazane we wniosku o wpis do Rejestru w zakresie określonym w art. 35 ustawy o KRS są prawdziwe, zatem w przypadkach wątpliwości co do tożsamości osoby podlegającej wpisowi do KRS, sąd zawsze może dokonać weryfikacji tożsamości takiej osoby.

Reasumując mając na uwadze usunięcie wątpliwości w zakresie obowiązku ujawniania we wpisach w rejestrze numerów jednoznacznie identyfikujących osoby fizyczne, których dane wprowadzane są do Krajowego Rejestru Sądowego w Departamencie Legislacyjnym Prawa Cywilnego podjęto prace analityczne nad propozycją zmiany art. 35 ust. 1 uKRS oraz § 11 rozporządzenia w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach, co jednak z uwagi na ewentualną konieczność modyfikacji systemu informatycznego obsługującego postępowanie rejestrowe wymaga szczegółowej analizy dla wypracowania najlepszego rozwiązania w tym zakresie oraz czasu niezbędnego do jego wdrożenia.

Z wyrazami szacunku

Aleksandra Ziółkowska-Majkowska

Zastępca Dyrektora

Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego

/podpisano elektronicznie/